

Posudek diplomové práce Magdaleny Tomanové
Andský svět v pohledu dětského vypravěče

Vedoucí práce: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

Oponentka: PhDr. Simona Binková, CSc.

U diplomové práce Magdaleny Tomanové oceňuji samostatnou dobrou volbu tématu: nápad srovnat dva peruánské romány, které vyšly v téže době – Arguedasovy *Hluboké řeky* roku 1958, Ribeyrova *Kronika ze San Gabriel* 1960 – a oba jsou situované do And a vyprávěné dospívajícím vypravěčem, je slibným východiskem. Tím spíše, že od počátku jsou vedle shodných rysů patrné i rozdíly: oba spisovatelé patří k různým generacím a mají odlišný styl.

Ke kladům práce patří, že se autorka zorientovala v literárněhistorickém kontextu a seznámila se s pracemi o indigenismu a neoindigenismu; v dalším výkladu však bez ohledu na uvedené poznatky o rozdílu mezi indigenismem a neoindigenismem označuje José Mariu Arguedase nepřesně za indigenistu. Zvláště cenné je, že si uvědomila žánrové souvislosti. Právem uvedla oba romány do souvislosti s typem „románu formování“, k této myšlence se v průběhu rozboru vrací a podařilo se jí postihnout rozdíl v pojetí dozrávání hrdiny v obou románech. Druhou žánrovou souvislostí, jíž si povšimla ve vstupních kapitolách, je nostalgie po „ztraceném ráji“; i zde se k idylickému aspektu vrací, zvláště u románu Arguedasova, kde je výraznější (vidění vztahu dvou kultur v Arguedasově díle autorka opakovaně označuje za harmonické trochu zjednodušeně – sama na jiných místech vidí, že jde zároveň o heterogenní realitu, a to i v nitru postavy).

Stěžejní část práce věnovaná rozboru těchto dvou románů se zdá přehledně rozčleněna. Ovšem v průběhu výkladu se ukazuje základní nedostatek: chybí soustředěnost a těžiště rozboru; není jím kategorie vypravěče, ohlášená v názvu diplomové práce. Autorka spíše tíhne ke kategorii postavy, což je samozřejmě také možné, ale ani ta se nestala těžištěm celé analýzy. Rozbor se věnuje „komplexnímu“ sledování tematického, kompozičního a jazykového plánu a tím se téma práce rozbíhá a není dosti zvládnuté. Nejslabší je poslední část věnovaná jazyku, která je připojena kvůli komplexnosti, avšak autorka necítí význam jazyka těchto románů pro jejich pojetí. Naopak v tematickém srovnání Arguedasova a Ribeyrova románu jsou cenná místa: například dobré interpretační postřehy o vztahu přírody a kultury, o jiném významu přírodních motivů v syžetech obou děl (byť tvrzení, že v Ribeyrově románu motivy přírody pouze přispívají k retardaci je zjednodušené – k celkovému významu

motivů přírody v tomto románu by se studentka mohla vyjádřit při obhajobě), vnímavá je interpretace motivů samoty a nostalgie protagonistů.

Další slabinou této diplomové práce je nepřesnost myšlení a pojmů. Autorka má ambici podkládat jednotlivé aspekty teoretickými studii, užívá literárněvědné termíny, které má však málo zažité. Například interference španělštiny typu „přijímač“ (s. 14, ze šp. „receptor“); nebo terminologická bezmoc ve formulacích jako „hlavní protagonista“, „literárně-estetický styl vyprávění“ (s. 74), „Vývojový román má sice autobiografický ráz, ale ve skutečnosti jde pouze o jeho fiktivní variantu“ (s. 74); nebo zmatení různých pojmů do vágní směsi na s. 58-59 (záhadno, lo real maravilloso, magicko-náboženská vidina světa, mytické vnímání, magický realismus). O uspěchaném přejímání z odborné literatury svědčí i citace na s. 46 „zdánlivě rozdrobené jednotky jsou stále drženy pohromadě logikou spojující jádra sekvence“ – jednak je citát vytržením z kontextu nesrozumitelný a není vyjasněna jeho souvislost s autorčiným výkladem a jednak je mylně připsán Petru Kylvouškovi, zatímco pochází ze studie Rollanda Barthese (P. Kylvoušek byl editorem výboru, což chybí i v závěrečné bibliografii). Zmatené je také schéma „vnitřní výstavby děje“ (proč vnitřní?) obou románů na s. 66: došlo k posunu o jeden řádek, takže u expozice je uvedena ta část románu, která by patřila ke kolizi atd.; poslední dva řádky pak měly patřit k „závěru“? (na s. 69 je to již rozvedeno adekvátně).

A konečně práci poškozuje nízká jazyková úroveň. Formulace bývají toporné, a to mnohdy kvůli nezažité terminologii („Vypravěč často využívá personifikace, ta je v úzkém kontaktu s přírodou“, s. 59, „Dalším zástupce makrokosmu je reflektován v popisu měst a vesnic“, s. 62, „Kečujština ... Vypravěč její prostřednictvím aplikuje vulgarismy“, s. 75). Autorka má potíže s češtinou, opakovaně například: špatné vazby slov (viz i v předchozích příkladech), užívání přivlastňovacího zájmena „jeho“ místo „svůj“, „jí“ místo „ji“, „kečujský syntax“ místo „kečujská“ (nejde jen o překlep), „vidina světa“ místo „vidění“, „jakoby“ místo „jako by“ atd. Často chybí či přebývají čárky (např. v Závěru je na necelých dvou stranách osm chyb v interpunkci, navíc rozkolísané střídání „jsem“ a „jsme“, až po chybu v přičestí „jsme tedy došly“). U citátů ze sekundární literatury diplomantka volí snadnější řešení citovat pouze v originále; pokud občas uvede i českou verzi, překlad je neumělý (např. na s. 29). Zaráží také špatné členění jména jednoho z komentovaných autorů: *María Arguedas, José*.

Diplomová práce má výše uvedené kvality, pro které ji doporučuji k obhajobě. Nezdařila se však zcela, výsledek je polovičatý, z hlediska literární vědy polovzdělaný. Práci poznamenala uspěchanost, nedostatek soustředěnosti, formulační nevyzrálость, nedostatečné literárněvědné zázemí. Uvažovala bych o hodnocení mezi dobře a velmi dobře; s přihlédnutím

k zaměření oboru iberoamerikanistika, v němž literárněvědná příprava nemá takové místo jako na hispánské filologii, bych v konsensu komise podle průběhu obhajoby souhlasila s hodnocením velmi dobře.

Anna Housková

3. února 2012